

**Pfv.VII.20.382/2011/4. szám**

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Kelemenné dr. Kardos Edit ügyvéd által képviselt szám székhelyű felperesnek a dr. Zárdai Istvánné dr. Ádám Edit ügyvéd által képviselt I.r., II.r., mindketten: szám alatti lakosok alperesek ellen tulajdonjog megállapítása és közös tulajdon megszüntetése iránt a Somogy Megyei Bíróságon 24.P.21.492/2007. szám alatt indult, és a Pécsi Ítéltábla Pf.II.20.312/2009/8. számú ítéletével befejezett perében a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

**í t é l e t e t :**

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.r. és a II.r. alperes részére egyetemlegesen 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az állam javára, az adóhatóság felhívására 155.700 (Egyszázötvenötezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

**I n d o k o l á s :**

Az I.r. és a II.r. alperes a tulajdonukat képező ... szám alatti ingatlan használatát átengedték lányuknak, és akkori házastársának L. T.-nak, aki a felperes ügyvezetője. 2003. augusztustól 2006. szeptemberéig terjedő időszakban az alperesek, valamint a leányuk és a volt házastársa L. T. az ingatlanon lévő felépítményt átépítették, és felújították. A beruházás műszaki költsége 20.364.164 forint volt, míg a beruházás folytán az ingatlan értéke 13.600.000 forinttal emelkedett.

A felperes módosított keresetében 9.177.632 forint és járulékai egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni az I.r. és a II.r. alperest elsődlegesen vállalkozói díj, másodlagosan jogalap nélküli gazdagodás címén.

Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték. Arra hivatkoztak, hogy a felperessel vállalkozási szerződést nem kötöttek, az ingatlan felújítása az általuk rendelkezésre bocsátott pénzből történt.

A másodfokú bíróság jogerős ítéletével a keresetnek 2.594.880 forint erejéig helyt adó, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasító elsőfokú ítéletet megváltoztatta, és a keresetet teljes egészében elutasította. A másodfokú bíróság - szemben az elsőfokú bírósággal - nem látta megállapíthatónak, hogy a felperes nevére kiállított számlák kifizetése a felperes vagyonából történt. A jogerős ítélet értelmében a számla önmagában nem bizonyítja a számla kiegyenlítéséhez szükséges pénzeszköz forrását, a készpénzfizetési számla mellett nem szól olyan vélelem, hogy annak kiegyenlítése a vevő vagyonából történt. A jogerős ítélet indokolása értelmében a Pp. 164. § (1) bekezdésében foglalt bizonyítási kötelezettségére tekintettel a felperesnek kellett bizonyítania, hogy a számlák ellenértéke a felperes vagyonából került kifizetésre. Ezt a felperes akkor bizonyította volna, ha ezeket a számlákat lekönyvelte volna. Miután erre nem került sor, a jogerős ítélet értelmében a bizonylati elv és a bizonylati fegyelem megsértése miatt a felperes nem tudta bizonyítani, hogy a perbeli számlák kifizetése a vagyonából történt.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy a felperes 347.776 forint munka ellenértékét a dolgozói részére ténylegesen nem fizette ki. A jogerős ítélet értelmében a munkaviszony fennállására tekintettel - a perbeli munkavégzéstől és annak értékétől függetlenül - a felperes a tanúk részére a minimálbért fizette. A jogerős ítélet szerint nem vitás ugyan, hogy a felperesi dolgozók munkájának ellenértéke folytán az alperesek ingatlanában előállott értéknövekedéssel az alperesek gazdagodtak, azonban a gazdagodás nem a felperes rovására történt.

A jogerős ítélet ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, a keresetének részben helyt adó elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet sérti a Pp. 164. §, 196. §, 206. §, valamint a Ptk. 361. § rendelkezéseit.

Érvelése értelmében az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, a bizonyítékokat megfelelően értékelte, helytállóan alkalmazta a bizonyítási teher szabályait, ezért a jogszerű mérlegelésen alapuló tényállás megváltoztatásának és a

bizonyítékok felülmérlegelésének nem volt helye. Sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság a számviteli törvényre hivatkozott. Szerinte amennyiben a számlákat lekönyvelte volna, akkor az adójogi szabályokat sérti meg, mivel olyan számlákat könyvelt volna el a vállalkozásban, amelyek ténylegesen nem a vállalkozás körében kerültek felhasználásra. Arra hivatkozott, hogy a Pp. 196. § alapján a számla teljes bizonyító erejű magánokiratnak minősül, és az ellenkező bizonyításáig teljes bizonyítékul szolgál arra, hogy a kiállítója az abban foglalt nyilatkozatot megtette, illetve elfogadta, vagy magára kötelezőnek ismerte el. A számla mint okirat teljes bizonyító erőt képvisel a tekintetben, hogy a számlában foglalt teljesítés megtörtént, mi volt annak az ellenértéke, illetve készpénzes számla esetén a tekintetben, hogy a szolgáltatás pénz egyenértéke a felek megállapodása szerint kiegyenlítést nyert.

Érvelése értelmében a teljes bizonyító erejű magánokirat birtokában nem hárult rá annak külön bizonyítási terhe, hogy az elsőfokú eljárás során becsatolt számlákban foglalt jogügylet valós volt, illetve, hogy a számlában szereplő összeget megfizette. Szerinte az alpereseknek kellett volna bizonyítaniuk, hogy a számlák kifizetési forrását ők biztosították. Arra hivatkozott, hogy nem támasztják alá bizonyítékok a perben az alperesek ezen hivatkozását, és ez az állításuk nem is igaz. Sérelmezte, hogy a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alkalmazottai által végzett munka eredményeként az alperesek a rovására nem gazdagodtak. Érvelése értelmében a felperesi Kft. alkalmazottai azon időben, amíg alperesek ingatlanán munkát végeztek - függetlenül a besorolási bérüktől - nem a felperes saját üzletkörében tevékenykedtek, és ezzel nem hajtottak hasznót a felperesnek. Nézete szerint a polgári jogviszonyban nem a számviteli törvény szabályai az irányadók, hanem a Ptk. rendelkezései.

Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérték.

A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárás eredményeként azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.

Miután a perben a felperes érvényesített igényt az alperesekkel szemben, a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a per eldöntéséhez szükséges tényeket neki kellett bizonyítani. Helytállóan idézte a felperes a felülvizsgálati kérelmében a Pp. 196. § rendelkezéseit, azonban tévesen hivatkozott arra, hogy - vita esetén - nem rá hárult annak a bizonyítási terhe, hogy a számlában szereplő összeget, ő mint aki a számlán kifizetőként szerepelt biztosította. Megalapozottan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a számla

önmagában nem bizonyítja a számla kiegyenlítéséhez szükséges pénzeszköz forrását, a készpénzfizetési számla mellett nem szól olyan vélelem, hogy annak kiegyenlítése a vevő vagyonából történt.

A felperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozott BH 2006.403. számon közzétett jogeset a perbeli esetben nem tekinthető irányadónak. Az eltérő tényállású ügyben a Legfelsőbb Bíróság azt mondta ki, hogy a jogszerű mérlegelésen alapuló tényállás köti a másodfokú bíróságot, és az indokolatlan felülmérlegelés következtében eltérő tényállás megállapítása jogszabálysértő. A perbeli esetben azonban az elsőfokú bíróság tévesen hagyta figyelmen kívül, hogy a felperes képviselőjének előadása szerint a számlák a felperes könyvelésében nem szerepeltek. L. T. a felperes ügyvezetője csupán állította, azonban nem bizonyította, hogy a felperes házi pénztárából fizette azokat a kiadásokat, amely kifizetések folytán a számlák a felperes nevére kerültek kiállításra. A felperes által hivatkozott jogesettel szemben a másodfokú bíróság ezeket a körülményeket helytállóan mérlegelve indokoltan állapított meg az elsőfokú bíróságtól eltérő tényállást, figyelemmel arra is, hogy a Pp. 3. § (5) bekezdése értelmében a bíróság meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazásához nincs kötve, szabadon felhasználhatja a felek előadásait, valamint felhasználhat minden egyéb bizonyítékot, amely a tényállás felderítésére alkalmas.

A felperes könyvelésében - L. T. ügyvezető előadása szerint - az alperesek tulajdonát képező ingatlan átalakításával kapcsolatos munkákra vonatkozó számlák nem szerepelnek, és egyéb bizonyíték sem támasztja alá, hogy a felperes vagyonából történt az alperesek ingatlanába beruházás. Mindezek alapján a másodfokú bíróság - szemben az elsőfokú bírósággal - jogszabálysértés nélkül állapította meg a tényállást, és jutott arra a következtetésre, hogy a felperes nem bizonyította azt az előadását, hogy a számlák ellenértéke a vagyonából került kifizetésre.

A meghallgatott tanúk vallomása alapján megalapozottan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a felperes az alkalmazottait minimálbéren foglalkoztatta. Ömagában abból, hogy a felperesi dolgozók munkájának ellenértéke folytán az alperesek esetlegesen - a munka volumenéhez képest elenyésző értékkel, 347.776 forinttal - gazdagodtak, még nem következik, hogy ez a gazdagodás a felperes rovására történt, ezért erre figyelemmel is jogszabálysértés nélkül ítélte a másodfokú bíróság a felperes keresetét.

A másodfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok helytálló és okszerű mérlegelése alapján jogszabálysértés nélkül állapította meg a tényállást, és jutott arra a következtetésre, hogy a felperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettsége ellenére keresetének jogalapját és összecszerűségét nem bizonyította. A felülvizsgálati

*eljárásban a bizonyítékok eltérő értékelésének (az ún. felülmérlegelésnek) pedig nincs helye (BH 1999.44.).*

*A kifejtettek értelmében a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. § (3) bekezdése szerint a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. A Pp. 78. § (1) bekezdésének megfelelően kötelezte a felperest az alperesek javára felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére, míg a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése folytán a feljegyzett felülvizsgálati eljárási illeték viselésére.*

*Budapest, 2011. június 16.*

*Dr. Fehér Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Bartal Géza s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Attila s.k. bíró*